

PŘEDMLUVA BRNĚNSKÉHO BISKUPA VOJTĚCHA CIKRLEHO

Milí přátelé,

s radostí vítám vydání první publikace Akademie kanonického práva v ediční řadě „Studium o rodině“. V době, kdy lidé touží po snadných a lehce dostupných receptech na řešení nejrůznějších problémů, se může záměr vydávat náročnou teologickou literaturu jevit jako poměrně riskantní záležitost. Chceme-li se však zabývat těžkostmi v manželských vztazích dnešních lidí, musíme je nejdříve pojmenovat a následně se je pokusit řešit – a zde má fundovaná teologická reflexe zcela nezastupitelné místo.

V poslední době si stále silněji uvědomujeme, jak prorocký (a dosud poměrně nedoceněný) vklad přinesl celé církvi svatý Jan Pavel II. svým cyklem katechezí o „teologii těla“. V této linii pokračuje Papežský institut Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny v Římě, který se zabývá teologickými předpoklady manželství a rodinného života. Na těchto základech je potom možné účinně a věrohodně přistupovat k řešení konkrétních problémů, jimž čelí naše rodiny. Ovšem činnosti institutu jsou i publikace, které se nyní péčí Akademie kanonického práva dostávají také k česky mluvícím čtenářům. Poděkování za vydání patří především Papežskému institutu svatého Jana Pavla II., vedenému předsedou Mons. Liviem Melinou. Těší mne, že je tato publikace plodem několikaleté spolupráce mezi Biskupstvím brněnským a Papežským institutem, a doufám v další možnosti rozvoje této spolupráce.

Publikace, kterou nyní držíte v ruce, se zabývá teologickými aspekty pastorační péče o rodiny. Juan José Pérez-Soba, jeden z profesorů Papežského institutu Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny, v ní hledá odpověď na otázku, oč se má pastorec rodin

opírat a k čemu směřovat. Značný prostor věnuje analýze některých základních pojmů užívaných jak v církvi, tak v sekulárním prostředí, a upozorňuje na některá nedorozumění a významové posuny v této terminologii, jež mohou snižovat nebo dokonce zcela eliminovat účinnost pastorační péče církve o manželství a rodiny. Nevyhýbá se ani dosud poměrně málo zpracované tematice přístupu církve k těm, kdo žijí v neregulární osobní nebo partnerské situaci. V oblasti kritérií, kterými by se tato oblast pastorační péče měla řídit, upozorňuje autor zejména na dva nedostatky – na omezení rozsahu péče o rodiny pouze na bezprostřední přípravu snoubenců na manželství, a na nahodilé, ode všech souvislostí oproštěné „hašení problémů“. O konkrétní příklady plodů celé řady církevních hnutí a dalších tvůrčích iniciativ zaměřených na péči o rodinný život pak autor opírá svou výzvu, abychom se i v této oblasti více otevřeli vanutí Ducha Svatého, protože jen s jeho pomocí dokážeme zakotvit tento sektor pastoračních aktivit v lásce, jejímž zdrojem je Bůh a která musí být autentickým základem jakékoli služby v církvi a pro církvev.

Přeji vydavateli i čtenářům, aby tato kniha přispěla k ujasnění cest, jimiž se má do budoucna ubírat pastorační péče rodin, a aby ty, kdo se v této oblasti angažují, povzbudila v jejich službě.

Vojtěch Cikrle
biskup brněnský

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	7
1. Zbožštění lidské lásky jako křehký prvek naší kultury.	11
2. Radikálnost otázky lásky	17
3. Nová apologetika neboli krize subjektu	23
4. Znamení, která nám umožňují vnímat proměny pastorační péče. . .	29
5. Pokušení aplikativní ortopraxe.	33
6. Velký nedostatek – omezené chápání lásky	37
6.1. Kontroverze mezi láskou k Bohu a láskou k bližnímu	38
6.2. Absence teologie lásky	39
7. Hledání „pastoračních programů“ založené na nevhodné „technické“ racionalitě	45
7.1. Otázka „praxis“ [praxe]	46
7.2. Opravdová „praktická“ a „agapická racionalita“	49
8. Problémy pramenící z živelně prováděné pastorace	53
8.1. Přílišná roztržitost	54
8.2. ... s nedostatečným nadhledem	57
8.3. ... spolu s nedostatkem společenství	61
9. Pastorační péče o rodiny na okraji pozornosti	67
10. Nové cesty	73
11. Objev Boží přítomnosti v životě, pozvání k obrácení	79
12. Lásky agapé jako antropologický a pastorační princip	83
12.1. Dimenze času	83
12.2. Osobní identita v povolání k lásce	85
12.3. Sociální dimenze lásky	87
13. Pastorační láska	93
14. „Zásadní“ úkol: pastorační činnost, vyvěrající z milosrdenství . . .	99
15. Srdce církve	103
16. Pastorační činnost založená na společenství, církev jako rodina. . .	105

17. Po vzoru dobrého Samaritána: církvev tváři v tvář nesnadným situacím a vážným nedostatkům	107
17.1. Sexuální identita a pozornost k homosexuálním osobám . . .	112
17.2. Odpověď na povolání a soužití bez uzavření manželství . . .	116
17.3. Vztah „navždy“ a rozpad manželství	123
17.4. Usmíření a rozvod	129
Závěr: setkání s Bohem, z něhož se rodí život	135
Bibliografie.	137